

DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE

A magyarországi nagy- és kistőzsdetulajdonosok szakközlönye és értesítője.

A DOHÁNYGYÁRTÁS, ELADÁS, VALAMINT A HOZZÁTARTOZÓ CIKKEK SZAKKÖZLÖNYE.

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Előfizetési ár fél évre 5 kor.

Kiadótulajdonos és felelős szerkesztő
HATSEK ADOLF.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Eötvös-utca 5.
 hová az előfizetési összegek, valamint a kéziratok
 küldendők.

TARTALOM: A dohányárudák eladása. — Pályázatok nagytrafikokra. — Olaszország dohánytermelése és kereskedelme. — A Sport cigaretta. — Vegyes hírek.

A dohányárudák eladása.

Tudvalevőleg a m. kir. pénzügyminiszterium egy trafiknak tulajdonosa részéről másnak leendő átadását azzal a megjegyzéssel engedélyezte, hogy egy olyan dohánytőzsdének legalább hat évig kell fennállania. Mi voltunk azok, akik ezt a jogos kívánságot évek sora óta támogattuk, minthogy abból az alaptételből indultunk ki hogy az ilyen dohánytőzsde létjogosultságát beigazolta.

Másrészt szem előtt tartottuk, hogy a fővárosban számos olyan eset fordult elő, amidőn olyan emberek, akik üzleteikben megöregedtek, üzleteiket minden kárpótlás nélkül elvesztették, amennyiben teljesen közömbös személyek, akik a kellő protekcióval rendelkeztek, a szegény ördögök orra elől azt a pár garast, amit üzletükért kapniok kellett volna elkapták, mert a pénzügyminiszterium az engedélyeket rendszerint ilyen protekciós alakoknak adta át. Hála *Wekerle* pénzügyminiszter és *Désy* jelenlegi államtitkár bölcs belátásának ezt a leplezetlen önkénykedést humorus és méltányos felfogás váltotta fel. A trafikos, ha sok évi munka után az üzlettől visszavonulni kénytelen, azt ma már átadhatja, vagyis helyesebben szólva eladhatja, anélkül, hogy ennek útjába valamely akadályt gördítenének.

Azonban a legjobb törvény sem használ semmit, ha szigorúan be nem tartják. Ez áll erre az esetre is. Ennek amiként mondtuk, rendkívül üdvös rendeletnek következtében a főváros-

ban valóságos kereskedés fejlődött ki a trafik-engedélyekkel, amely nagy aggodalomra ad okot. Egész csomó ugynevezett ügynök hirdeti a napilapokban trafikok eladását nyilvánvalóan családi szándékkal. Csak tegnap olvastuk a „N. P. J.”-ban egy ügynök hirdetését, aki egy 51 év óta fennálló dohányárudát ajánl eladásra, amely 9000 korona tiszta hasznot hajt Főlölesleges mondanunk, hogy Budapesten nincsen olyan trafik s ha léteznék olyan nem szorulna arra, hogy ügynökök ajánlgassák megvételre, mert az ilyenre bőségesen akad vevő. A család abban áll, hogy az ügynök lépre akar csalni embereket, hogy vevők gyanánt jelentkezzenek. Ha tényleg akadnak, akkor telajánlanak nekik egy trafikot, amely évenként 2—3-szor tulajdonosát változtatja és amely egyetlen fillér jövedelmet sem hoz. A rendkívül naiv emberek lépemennek és kicsiny tőkájüket átadják, míg végre egyik, akinek az engedélyt újra nem adják meg egész vagyonát elvesziti Ilyen esetek pedig napról-napra történnek. Az ügynökök veszedelmes manipulációja meg nem szűnik és a szóban forgó rendelet ennek a bandának a szédelgéseit még elősegíti. Aki ebben kételkedik, az olvassa el a hirdetéseket, amelyeket a laikus természetesen betűről-betűre igazaknak tart. Ezek 50—60000 korona forgalomról, olesó bérről és lakásról szólnak és olyan tiszta haszorról, hogy az ember szájában összefut a nyál It gyakran van szó olyan trafikokról, hogy a nyugalomra vágyódó jelenlegi tulajdonos üzletéből vagyont szerzett, mi rt is az üzletet egyszerűen „aranybányának” nevezik.

Kire nem lenne hatással az ilyen csalogató ajánlat, különösen akkor, amidőn a maga számára foglalkozást keres, amelyből megéljen.

A rendelet, amely a trafik eladását hat évi fennállás után megengedi, teljes tiszteletet érdemel. Humánus, jogos és szükséges. Viszont azonban szigorúan ügyelni kell arra, hogy a trafikok eladása ezen idő letelte előtt semmiféle körülmények között ne türessék el. Az ilyen engedélyeket be kell vonni és a trafikot bezáratni. Ez ugyan ellenkezik annak a szegény embernek az érdekével, aki ártatlanul esett bele ilyen üzletbe, de ez még mindig jobb, mintha a dohányárusítási engedély kufárkodás tárgyává tétetik, ami egyedül az ügynöknek válik hasznára. Továbbá ügyelni kell arra, nehogy azok, akik ilyen semmiesetre sem életképes üzletet vásároltak, újból ismét másokat csaphassanak be. Hasonlíthatnók ezt a hamis bankjegyekhez, amely felismerése után azonnal meg semmisítendő, mielőtt még teljesen ártatlan emberek általa megkárosodnának.

Pályázatok nagytrafikokra.

Sajátságos jelenség a dohánymonopolium, vagy jobban mondva a dohányelárusítás terén, hogy minden új intézkedés, ahelyett, hogy a dolog lényegén segítene, tetemesen megrosszabbítja.

Ezt látjuk a nagytrafikoknál gyakori üresedések betöltésénél is. Ahelyett, hogy a nagytrafikokat tapasztalt szaktérfiaknak adnák, anélkül, hogy ezzel egy kisárudának privilégiumát összekötnék, utóbbi időben a nagytrafikengedélyeket gyakran kéz alatt osztogatják, mely alkalommal a kisárusok érdekeit sohasem tartják szem előtt.

Néhány szóval közelebről megvilágítjuk a nagyárusok hatáskörét.

A nagyárus közvetítő a dohányraktár és a kisáruda között. Bevásárolja az árukat és átadja a kisárusoknak. Ez az egész. Alapjában véve olyan foglalkozás, amely meglehetősen jelentéktelen.

Ha a dohányraktárban alkalmazott hivatalnoktól bizonyos kvalifikációt követelnek, pedig annak mindig egyetlen félével van dolga, mennyivel nagyobb kvalifikációval kellene bírnia a nagytrafikosnak, akinek száz meg száz félével kell érintkeznie és akinek megfelelő bizalmat kell előlegezni, hogy hivatását a felek megkárosítása nélkül fogja teljesíteni.

De a nagyárusnak fizetés helyett egy kisárudát adnak a kezébe, ami tulajdonképpen, annyit jelent, hogy ebben az irányban kell hasznát keresnie.

Mi következik ebből? A nagytrafikos helyesen fölismerve, hogy hasznát a kistrafikból kell kihoznia, egy

az összes kistrafikosok fölött álló kistrafikossá válik, akinek módjában áll közönségének mindazt nyújtani, aminek nyújtására a hozzá vásárlásra utalt kisárusok képtelenek, miért is ez a sok száz ember, akik nagy költséggel, fáradsággal és munkával vezetik üzletüket, jövedelmüket elveszítik.

Sokat, nagyon sokat irtak és beszéltek már erről a témáról, de a viszonyok javulását általánosan az időtől várták, minthogy az ilyen régi eredetű visszasságok egyszerre nem orvosolhatók.

Amint azonban az érvényben lévő gyakorlat, amelyről szólunk, mutatja, ezek a viszonyok javulás helyett folytonosan rosszabbodnak. Eddig legalább a nagyszámu igénylők közül, akik egy nagytrafikra pályáztak, igyekeztek olyanokat kiválogatni, akik némileg megfelelnek. Ma, mint mondottuk, ezeket a licenciákat gyakran pályázat kiírása nélkül osztogatják és ha az engedélyek adományozásának ez a módja általánossá fog válni, nemsokára meg fogjuk érní, hogy az egész elárusítás tönkre fog menni, mert azok a trafikosok is, akik mint ilyenek üzletüket nyereséggel folytatják, át fogják engedni a terminust azoknak, akik a dohányt, szivart és cigarettát csupán köpönyegnek használják, ily körülmények közt rendezett, szolid elárusítási szervezetről nem lehet szó. Ha már nagytrafikoknak kell lenniök, — Isten neki — hagyják meg őket. De olyan férfiak legyenek, akik vele foglalkoznak, akik az üzlet lényegét fogják fel mint hivatalnokok s nem úgy, mint kereskedők, akik mindenből hasznót akarnak huzni.

Olaszország dohánytermelése és kereskedelme.

A dohányművelés jelentősége Olaszországban folytonosan növekszik, minthogy az éghajlati és talajviszonyok a termelésnek kedveznek és a külföldi dohányfajok rendszerint jól honosíthatók meg. Továbbá az állami egyedáruság vezetősége is arra törekszik, hogy a dohánytermesztést Olaszországban a lehetőséghez képest előmozdítsa. A belföldi dohánytermelés eddig csak a szükséglet 25%-át elégítette ki; figyelembe veendő azonban az is, hogy a lakosság helyzetének javulása folytán a fogyasztás folytonosan emelkedő irányzatot mutat.

Olaszországban a dohányval beültetett terület 1905-ben 6311,91 hektárt tett ki, ami a különböző tartományok közt a következőképpen oszlott meg: Turin 2,00, Novara 2,00, Belluno 3,33, Vicenza 402,99, Ravenna 6,00, Arezzo 595,65, Florenz 44,09, Siena 290,49, Ancona 333,15, Perugia 178,81, Rom 100,56, Terano 2,00, Avellino 111,69, Benevent 1569,65, Caserta 207,52, Nápoly 20,23, Salerno 485,34, Lecce 1270,40, Catania 6,33, Messina 38,75, Palermo 336,25, Syrakusa 89,07, Sassari 215,61 hektár.

Eszerint a legjelentősebb dohánytermelő vidékek: Benevent és Lecce. A pénzügyi igazgatóság újabban a jövedékek vezérigazgatójának kezdeményezése folytán buzgón fáradozik, hogy a dohánytermelő területet ki-

szélesbitse. Azzal a tervvel foglalkoznak, hogy egyes vidékeken kísérletképen fognak dohányt ültetni és remélik, hogy ilyképen nemcsak függetlenebbekké válnak majd az Egyesült Államoktól, hanem az olasz mezőgazdaságnak is nagy szolgálatot fognak tenni, minthogy a nagyobbrészt szőlővel beültetett földeket a sokkal jövedelmezőbb dohánytermesztésnek nyitják meg.

A dohánygyedárúság az államkincstárnak az 1906—1907. üzleti évben 184,813.987 lira tiszta hasznot hozott, míg a bruttóbevétele 238,806.068 lirát tett ki. Ez a legfontosabb állami monopólium és az állam egyik legjelentősebb jövedelmi forrása. Egy évtized óta ennek a monopóliumnak a jövedelme 188 millióról 238 lirára emelkedett, tehát átlag évenként 2.6%-kal szaporodott. A kiadások a legutóbbi üzleti évben 60,088,913 lirára emelkedtek. Az 1905—6. üzleti évvel összehasonlítva a bruttóbevétele 7,301.734 lirával és a kiadások 1,930.054 lirával szaporodtak, a tiszta hozadék tehát 5,371.680 lirával növekedett.

A dohányelárusítás az államnak különféle mellékjövödelmeken kívül 232,550 148 lirát jövedelmezett, amely összeg a különféle dohányfajok és gyártmányok szerint a következőképen oszlik meg:

	1906/7.	szemben az	1905/6. évvel
	lira		lira
1. olasz dohány:			
tubák	14,337.703	—	6.461
vágott pipadohány	46,289.195	—	1,007.478
szivar	128,439.114	+	2,521.358
cigaretta	42,340.706	+	5,508.664
2. külföldi dohány	1,143.439	—	999
Összesen	232,550.157	+	7,015.084

A külföldi dohány fogyasztásának csökkenése a cigaretták árszabásának javulásában leli magyarázatát. A vágott pipadohány kisebb forgalma arra vezethető vissza, hogy miként más államokban is, a szivar és cigaretta a pipát mindinkább kiszorítja.

Az átlagos dohányfogyasztás az 1906/7. évben fejenként 0.499 Kg r-a rugott, ami az elmúlt évvel szemben 4 gr. emelkedést jelent. Fejenként a lakosság 6.904 lirával járul az egyedárúság jövedelmeihez.

Az egyedárúság legfőbb kiadását a külföldi dohány bevásárlása képezi, ez magában véve a költségek 40%-át tette ki. Az 1906 7. évben a jövedék hivatalnokai direkté 18,113.347 kg. külföldi dohányt vásároltak 24,550,207 liráért, ennek legnagyobb részét az Észak-amerikai Egyesült Államok szállították. Azonkívül keleti dohányokat is nagy mennyiségben vásároltak.

Olasz dohányok külföldön történt eladása 2,952.898 lirát hozott az államnak és az előző évet 187.000 lirával multa felül. A kivitel túlnyomó része Argentiniába megy, ezután következik Egyiptom, az Egyesült Államok, Chile, Svájc és Pern.

(A genuai főkonzulátus jelentése nyomán.)

A Sport-cigaretta.

A Drezdában megtartott cigarettagyárosok kongresszusa alkalmából egyebek közt olyan indítványok is kerültek napirendre, melyek az osztrák Sport-cigaretta bevitelének megtiltását vagy legalább annak megnehezítését indítványozták. A Sport-cigaretta ugyanis Németországban olyan eltejedésnek örvend, hogy ezáltal az összes cigarettagyárosok megkárosítva érzik magukat.

Természetesen a német gyárosok a Sport-cigaretta importját meg nem gátolhatják, ennél fogva el kellett állniok attól a szándékuktól, hogy ez irányban lépéseket foganatosítsanak. De a szóban forgó indítvány eléggé bizonyítja, hogy ezt a konkurrenciát, milyen nyomasztónak tartják.

Hogy milyen jelentékeny a Sport-cigaretta fogalma Németországban ebből következtethető. Aligha tévedünk, ha feltesszük, hogy az Ausztriában előállított összes Sport-cigaretta jó egyharmada Németországba vándorol. Mert nemcsak az egy német céggel évek óta fennálló összekötetés veendő számításba, hanem azonkívül még cigarettanagykereskedők is nagy tömegekben hoznak be Sport-cigarettát Németországba.

Majdnem irigység fog el bennünket, amidőn Ausztriának ezt a sikerét látjuk, amelyet ezen gyártmányával elér s amelynek már régen mihozzánk kellett volna pártolnia. Mert ha Ausztriában a cigaretta-gyártás kifogástalan is, a magyar dohányjövödekről is el kell ismerni, hogy rendkívül versenyképes, nevezetesen a cigaretta tartalma tekintetében, amely jelentékenyen sokféle keveréket tartalmaz, mely utóbbit is igen jól lehetne előállítani. De éppen ez az átok, amely évtizedek óta nehezedik a dohánymonopóliumra, hogy mindenféle befektetéstől irtóznak, még az esetben is, ha azok nagy haszonnal járnak. Nem tudjuk talán a nyersanyagot olyan könnyen beszerezni, mint Ausztria? S feltéve, hogy Ausztriának jobb forrásai vannak a török dohány beszerzésére, miért nem igyekszik ezeket a forrásokat a mi számunkra is megnyitni?

De itt tulajdonképen gyárákról van szó elsősorban. Az egyetlen az óbudai gyár, amely kizárólag dohányt és cigarettát gyárt; ez a kisegítő gyárakkal együtt, amelyek alkalmilag valamit szállítanak, már egy évtized óta okot adnak a panaszra, hogy erejük nem elegendő, hogy a belföldi óriási forgalmat kielégítse. Természetesen ily viszonyok mellett szó sem lehet olyan ambíciókról, hogy a magyar gyártmányokat Németországba olyan tömegekbe szállítsák, amint ez lehetséges volna. Természetesen jelenleg már terveznek gyárat s elkészültük csupán igen rövid idő kérdése. Hanem az, akit a felelősség terhel azért, hogy ezeket a gyárat, amelyekre már tíz évvel ezelőtt is sürgős szükség volt, akkor fel nem építették, az az államnak és dohánymonopóliumnak nagyon rossz szolgálatot tett. Hogy egy állami üzemmel, amilyen a dohánymonopólium mit lehet produkálni, mutatják a Németországba importált Sport-cigaretták, amelyeket — melleleg szólva — nem is fizetnek olyan rosszul.

Vegyes hírek.

Osztrák szivarok. Az osztrák képviselőházban Niessner képviselő nemrég beszélt az osztrák dohányjövődék gyártmányairól, s végül arra a konkluzióra jutott, hogy az osztrák dohányjövődék csak jó sok pénzt akarna bezsebelni, de kiadni semmit sem akar. Nem adhatunk a t. képviselő úrnak minden pontban igazat, de el kell ismernünk, hogy kritikájában sok igazság rejlik. A szűkmarkúság régtől fogva uralkodik az osztrák dohánymonopólium területén és első sorban a hivatalnokok gyalázatos fizetésében jut kifejezésre, nem kevésbé azonban az elárusítók és a gyári munkások munkabérében, amire Niessner képviselő is különös nyomatókkal rámutatott. A rosszul fizetett munkát azonban aképen végzik is és ha az osztrák dohánygyedárúságnak munkásai és hivatalnokai miatt nincs panasza, úgy ez csupán azon dicséretes kötelességtudásnak tulajdonítandó, amelyet az osztrák hivatalnokokba már a családi házban belénevelnek. Egy negyedórai szünetet kértek a gyári munkások s azt sem engedték meg. Ez véleményünk szerint elég kicsinyes eljárás. Hogy Niessner képviselő urnak nem izlenek az osztrák szivarok, azon nem csodálkozunk. Mert hát nekünk sem izlenek.

Személyi hírek: *Wolfrumb Károly* kir. tanácsos, pénzügyigazgató szabadságidejét megkezdte és elutazott a fővárosból. Távollétében *Szikorai* pénzügyi tanácsos helyettesíti. — *Jambrikovits János* a „Dohánykísérők Országos Szövetsége“ elnöke nyári tartózkodására Felsőzúgóra érkezett, honnan négy hét múlva tér vissza a fővárosba.

120 márka egy szivarért. A legdrágább szivarok az egész világon eddig — mint gyakran olvastuk — VII. Edvárt angol király és a Rothschild bárók egyike számára készültek. A szivargyártás valóságos remekei ezek és a legválogatottabb, legnemesebb dohányból készültek. Ezek a szivarok beavatottak bizonyosága szerint körülbelül 20 márkába kerültek darabonként, ami bizony elég csinos összeg egy nagyon is mulandó élvezetért. De ez az ár egyszerűen nevetségesnek tűnik fel, ha hitelt adunk annak a hiradásnak, amely most az Egyesült Államokból, a korlátlan lehetőségek hazájából az oceánon át hozzánk eljutott. Az északamerikai zongoragyárosok syndikátusa — így szól a hír — Mr. Joseph Cannonnak, az Unió képviselőháza tagjának, valamely okból kedveskedni akarván, minthogy Mr. Cannon szenvedélyes dohányos, elhatározta, hogy részére különösen szép szivarokat fog készíttetni. Ez meg is történt. Ebből a fajtából mindegyik szivar 30 dollárt azaz 120 márkát ér! Hogy hány ilyen szivart kapott Mr. Joseph Cannon ajándékba, arról sajnos hallgat a krónika.

A dohányzás jó tulajdonságai. A dohányfüstöt utóbbi időben az emberi egészségre gyakorolt hatása tekintetében annyi támadás érte, hogy úgyszólván a méltányosság követelményének tartjuk, hogy ez egyszer

annak jó tulajdonságait is megvizsgáljuk. Régóta be van bizonyítva és közismert tény az, hogy a mérsékelt dohányzás sokaknak nagy élvezetet szerez és egyáltalán nem gyakorol káros hatást a dohányos egészségére; másképp áll ez természetesen mértéktelen dohányzásnál, ami épen úgy, mint a mértéktelen alkoholévezet, káros következményekkel járhat. Minthogy a legtöbb baktérium a légző utakon keresztül vétetik fel, így tehát közel esik az a feltevés, hogy a dohányfüst velük érintkezésbe jut és megsemmisíti őket. Hogy ezt a kérdést közelebbről megvilágíthassák, újabban ez irányban kísérleteket végeztek, melyek eredménye most lett ismeretessé. E célból egyes csöveket különféle baktériumokkal töltöttek meg és azután fokozott elővigyázat mellett a dohányfüst hatásának tették ki. A diphtheritis bacillusainak hatása észrevehető volt, amennyiben a füst hatása alatt nem, vagy csak csekély mértékben szaporodtak. Egyéb-ként a száraz széna füstjének ez esetben ugyanaz a hatása volt, mint a dohányfüstnek. Valamivel csekélyebb mértékben befolyásolta a typhus bacillusait, de a füst ezek szaporodását is jelentékeny módon gátolta. Tekintettel a genybacillusok óriási elterjedésére és ártalmosságára, érdemesnek tartjuk különösen kiemelni, hogy épen ezeknek a dohányfüst nagy mértékben árt, úgy hogy annak hatása alatt majdnem egyáltalán nem növekednek. Egészen véve ezek a megfigyelések arra a konkluzióra vezettek, hogy a szájon levő dohányfüst nagyon valószínűen egész sereg betegséget okozó baktérium terjedésének vet gátat.

Lys de France

a legfinomabb és legjobb cigarettahüvely.

Nagyban és kicsinyben

≡ kizárólag kapható: ≡

özv. **Konti Józsefné**

m. kir. különlegességi tőzsdéjében

Budapest, Andrásy-ut 29.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

ORGAN FÜR DAS GESAMMTE TABAKFABRIK U. VERSCHLEISSWESEN, WIE AUCH DER DAZU GEHÖRIGEN FÄCHER

INHALT: Der Verkauf der Tabaktrafiken. — Die Ausschreibung der Grosstrafiken. — Die Sport-Cigarette. — Vermischte Nachrichten.

Der Verkauf der Tabaktrafiken.

Bekanntlich hat das k. u. Finanz-Ministerium die Übergabe einer Trafik von Seite ihres Besitzers an eine zweite Person mit dem Bemerkten gestattet, dass eine solche Tabaktrafik zumindest sechs Jahre bestehen müsse. Wir selber waren es, die seit vielen Jahren diese gerechte Forderung unterstützten, da wir von dem Grundsatz ausgehen, dass eine derartige Verschleissstelle ihre Existenzberechtigung erwiesen hat.

Andererseits hatten wir uns vor Augen gehalten, dass in der Hauptstadt zahlreiche Fälle vorgekommen sind, wo Leute, die in ihren Geschäften alt und grau geworden, den Wert ihres Geschäftes einbüssten, indem ein ganz Unbetheiligter, der die nothwendige Protektion genossen hatte, dem armen Teufel, der für sein Geschäft ein paar Groschen erhalten sollte, diesen Betrag vor der Nase wegschnappte, da man im Finanz-Ministerium die Lizenz an solche Protegirte gewöhnlich erteilte. Dank der weisen Einsicht des Finanz-Ministers *Wekerle* und des gegewärtigen Staatssekretärs *Désy*, hat diese offenbare Willkür einer humanen und gerechten Auffassung Raum gegeben. Der Trafikant, der nach jahrelanger Arbeit sich vom Geschäft zurückziehen muss, kann nunmehr dasselbe übergeben, oder besser gesagt verkaufen, ohne dass ihn ein Hinderniss dabei in den Weg gelegt wird.

Wie aber die besten Gesetze nichts nützen, wenn sie nicht strikte befolgt werden, so auch hier. In Folge dieser, wie gesagt, sehr heilsamen Verordnung, hat sich in der Hauptstadt ein vollständiger Schacher mit Trafik-Lizenzen herangebildet, der zu grossen Befürchtungen Anlass gibt. Ein ganzes Heer von sogenannten Agenten inserirt in den Tagesblättern den Verkauf von Trafiken in offenbar betrügerischer Absicht. Erst

gestern lasen wir im „N. P. J.“ das Inserat eines Agenten, der eine 51 Jahre lang bestehende Trafik zum Verkauf anbietet, mit dem Reinertragnisse von 9000 Kronen. Es ist überflüssig zu sagen, dass es in Budapest keine solche Trafik gibt und wenn es schon eine solche geben würde, so braucht sie nicht durch Agenten ausbezogen zu werden, da es hiefür Käufer genug gibt. Der Betrug besteht darin, dass der betreffende Agent Leute heranlocken will, die sich als Käufer melden. Kommen diese, dann wird ihnen eine Trafik offerirt, die 2- bis 3mal jährlich ihren Besitzer wechselt und die nicht einen Pfennig Nutzen aufweist. Die mitunter sehr naiven Leute gehen auf den Leim und legen dort ihr kleines Vermögen nieder, bis einer endlich dem man die Lizenz nicht wieder bewilligt, sein gesamtes Vermögen verliert. Und solche Fälle kommen täglich vor. Das gefährliche Treiben der Agenten hört nicht auf und wurde diese Bande eben durch die in Rede stehende Verordnung in ihren Schwindeleien noch bestärkt. Wer daran zweifelt, der lese die Inserate, welche der Laie natürlich als buchstäblich wahr betrachten muss. Da gibt es stets einen Umsatz von 50—60.000 Kronen, einen billigen Mietzins sammt Wohnung, ein Reinertragniss, dass einem das Wasser im Munde zusammenläuft. Da gibt es häufig solche Trafiken, wo der nach Ruhe sich sehrende jetzige Besitzer im Geschäft Reichthümer erworben hat und das Geschäft selbst eine „Goldgrube“ genannt wird. Wem würde ein solches Anerbieten nicht anlocken, namentlich denn wenn einer eine Beschäftigung sucht, von welcher er leben will

Die Verordnung, welche den Verkauf der Trafik nach sechs Jahren gestattet in allen Ehren. Sie ist human, gerecht und nothwendig. Dagegen muss streng darauf gesehen werden, dass Trafikverkäufe unter dieser Zeit unter garkeinen Umständen geduldet werden. Derartige Lizenzen

müssen eingezogen und die Trafik eingestellt werden. Es ist diess wohl gegen das Interesse des armen Menschen der unschuldigerweise in ein solches Geschäft hineinfällt, aber endlich ist das noch immer besser, als wenn die Tabakverschleiss Lizenz zum Gegenstande des Schachers gemacht wird, zum einzigen Vortheile des Agenten, ferner muss verhütet werden, dass die Leute, die ein solch unmöglich prosperirendes Geschäft kaufen, immer von Neuem andere betriegen. Es ist diess vergleichbar mit der falschen Banknote, die beim Erkennen, sofort vernichtet werden muss, ehe ein gänzlich Unschuldiger sein Geld einmal dabei einbüsst.

Die Ausschreibung der Grosstrafiken.

Es ist eine eigenthümliche Erscheinung auf dem Gebiete des Tabak-Monopols, oder besser gesagt, dem des Tabakverschleisses, dass jede neue Einrichtung anstatt das Wesen der Sache zu verbessern, es wesentlich verschlechtert. So sehen wir diess bei der häufig zu erfolgenden Neubesetzung der Grosstrafiken. Anstatt dass diese Grosstrafiken mit kundigen Fachleuten besetzt werden, ohne dabei das Privilegium einer Kleintrafike zu gewähren, werden in letzter Zeit häufig die Grosstrafik-Lizenzen, unter der Hand vergeben, wobei niemals auf das Interesse der Kleintrafikanten gesehen wird.

Es sei uns gestattet den Wirkungskreis des Grosstrafikanten des Näheren zu beleuchten.

Der Grosstrafikant ist der Vermittler zwischen Tabakmagazin und Kleintrafik: Er fasst die Waaren auf der einen Seite aus und übergibt sie der anderen Parthei. Das ist das Ganze. Im Grunde genommen also eine Beschäftigung die ziemlich bedeutungslos ist.

Wird nun von dem Beamten des Tabaks-Magazins eine gewisse Qualifikation beansprucht, von ihm, der jeweilig mit einer einzigen Parthei zu thun hat, um wieviel bedeutender müsste in diesem Falle die Qualifikation des Grosstrafikanten sein, der mit Hunderten Partheien zu verkehren hat und der ja ein Vertrauen geniessen muss in Hinsicht seiner Amtsführung, damit kein einziger der Partheien benachtheiligt wird.

Aber da gibt man dem Grosstrafikanten anstatt einer Bezahlung eine Kleintrafik an der Hand, was so ziemlich andeutet, dass es nach dieser Richtung hin seinen Nutzen zu suchen hat.

Was entsteht nun? Der Grosstrafikant in richtiger Erkenntniss dessen, dass er seinen Nutzen in der Kleintrafik zu suchen hat, wird ein, über alle anderen Kleintrafikanten stehender Kleintrafikant, der in der Lage ist, all das zu bieten was die zu ihn angewiesenen Kleintrafikanten nicht bieten können, weshalb

diese Hunderte Leute, die mit grossen Kosten, Mühe und Arbeit, ihr Geschäft führen, leer ausgehen.

Viel, sehr viel wurde über dieses Kapitel schon geschrieben und gesprochen, doch allgemein erwartete man eine Besserung der Verhältnisse von der Zeit, zumal ja derartige althergebrachte Verschrobenheiten, nicht auf einmal abgestellt werden können.

Wie jedoch die Praxis von der wir sprechen, dermalen geübt wird, seneinen diese Verhältnisse statt besser, noch schlimmer zu werden. Bisher vermochte man zumindest unter zahlreichen Bewerbern um eine Grosstrafik Lizenz, diejenigen zu wählen, welche einigermassen entsprachen. Heute werden, wie gesagt, diese Lizenzen, häufig ohne Ausschreibung, verliehen und wenn diese Art der Vergebung der Lizenzen sich verallgemeinert, so werden wir es bald erleben, dass der gesammte Verschleiss zu Grunde geht, denn auch die Trafikanten, welche als solche ihr Geschäft mit einem Nutzen führen wollen, werden das Terrain jenen überlassen, die Tabak-Cigarren und Cigaretten bloss als Deckmantel verkaufen. Unter solchen Umständen kann von einem geregelten soliden Verschleisswesen keine Rede sein. Wenn schon Grosstrafiken sein müssen, in Gottes Namen, dann möge man sie belassen. Aber es sollen solche Leute sein, die sich damit befassen, welche des Wesen des Geschäftes geradeso auffassen, wie der Beamte und nicht wie der Geschäftsmann, der aus Allem Nutzen zu ziehen gewohnt ist.

Die Sport-Cigarette.

Gelegentlich eines Kongresses der Cigarettenfabrikanten in Dresden, wurde unter andern Anträgen auch derjenige auf die Tagesordnung gestellt, wonach den österreichischen Sport Cigaretten die Einfuhr verboten, oder zumindest erschwert werden solle. Die Sport-Cigarette genießt nämlich in Deutschland eine derartige Verbreitung, dass sich sämtliche Cigaretten-Fabrikanten dadurch für geschädigt erachten.

Es ist selbstverständlich, dass die Fabrikanten in Deutschland den Import der Sport-Cigarette nicht verhindern können, weshalb auch Abstand davon genommen wurde, irgendwelche Schritte dagegen zu unternehmen. Indess sieht man gleichwohl diese Konkurrenz als eine solch schwer drückende an, was schon der in Rede stehende Antrag beweist.

Wie bedeutend der Umsatz der Sport-Cigarette in Deutschland sein muss, kann hieraus gefolgert werden. Wir werden kaum fehl gehen, wenn wir annehmen, dass ein gut Drittheil sämtlicher in Oesterreich erzeugten Sport-Cigaretten nach Deutschland wandert. Denn nicht nur die bereits viele Jahre andauernde Verbindung mit einer deutschen Firma besteht, sondern es werden noch ausserdem von Cigaretten-Grosshändlern in Deutschland grosse Mengen Sport-Cigaretten bezogen.

Fast ist es Neid der uns beschleicht, sehen wir in Oesterreich einen Erfolg eines Fabrikates, der schon

längst auf unserer Seite hätte sein müssen. Denn ist auch die Cigaretten-Fabrikation in Oesterreich tadellos, so muss auch der ungarischen Tabak-Regie das Zeugniß ausgestellt werden, dass sie sehr leistungsfähig ist, namentlich in Hinblick auf die Inlage der Cigarette die ja bedeutend viel Mischung enthält, welche Letztere auch hier recht gut geliefert werden könnte.

Aber das ist ja der Jammer, der seit Jahrzehnten bereits auf dem Tabak-Monopol lastet, dass man sich sehr Investitionen zu machen, auch wenn dieselben von grossem Nutzen begleitet wären. Können wir uns etwa das Rohmaterial nicht so leicht beschaffen, wie die in Oesterreich? Und gesetzt den Fall, dass Oesterreich bessere Quellen zum Einkauf der türkischen Tabake besitzt, warum trachtet man nicht dahin, diese Quellen ebenfalls zu erschliessen?

Doch halt, es handelt sich ja in erster Reihe um Fabriken. Die einzige Fabrik in Ó-Buda, welche ausschliesslich Tabak und Cigaretten erzeugt, sammt den Aushilfs-Fabriken die gelegentlich etwas liefern, sie geben bereits seit einem Jahrzehnt Anlass darüber Klage zu führen, dass ihre Kräfte nicht genügen, um den Riesenconsum im eigenen Lande zu bewältigen. Natürlich kann dadurch keine Rede sein, dass man Ambition hätte die ungarischen Fabrikate nach Deutschland in solchen Massen zu liefern, wie dies ermöglicht werden könnte. Freilich es werden Fabriken gegenwärtig gebaut und ihre Errichtung ist nur die Frage sehr kurzer Zeit. Aber wer es verschuldet hat, dass man diese Fabriken die bereits vor zehn Jahren eine dringende Nothwendigkeit waren, damals nicht erbaute, der hat dem Lande und dem Tabakmonopol einen sehr schlechten Dienst erwiesen. Was geleistet werden kann auf dem Gebiete eines staatlichen Betriebes, wie es das Tabak-Monopol ist, das beweisen die nach Deutschland importirten Sport-Cigaretten, die nebenbei gesagt, nicht einmal so arg bezahlt werden.

Vermischte Nachrichten.

Österreichische Cigarren. Im Abgeordnetenhaus des österreichischen Reichsrathes sprach Abgeordneter Niessner über die Tabakfabrikate der österreichischen Tabak-Regie und gelangte zum Schlusse zu dem Aussprache, dass die österreichische Tabak-Regie nur recht viel Geld vereinnahmt aber keines ausgeben möchte. Wenn wir dem Herrn Abgeordneten auch nicht in allen Punkten seiner Kritik Recht geben, so müssen wir doch gestehen, dass manches Wahre an der Sache ist. Die Engherzigkeit war von jeher auf dem Gebiete des österreichischen Tabak-Monopols zu Hause und äusserte sich in erster Reihe in der schmählichen Bezahlung der Beamten und Verschleisser, nicht minder der Fabriks Arbeiter, wie diess der Abgeordnete Niessner besonders hervorhebt. Schlecht bezahlte Arbeit ist aber auch danach und wenn gleichwohl die Tabak-Monopol Verwaltung in Oesterreich über ihre

Arbeiter und Beamten nicht zu klagen hat, so ist diess nur dem lobenswerthen Pflichterfer zuzuschreiben, mit welcher in Oesterreich der staatlich Angestellte vom Haus aus bereits ausgestattet ist. Eine Viertelstunde Zeit um welche die Fabriksarbeiter pro Tag baten, wurde nicht genehmigt. Das ist doch unseres Erachtens nach recht kleinlich. Dass Herrn Neissner die österreichischen Cigarren nicht schmecken wundert uns nicht. Uns schmecken sie nämlich auch nicht.

Personalien. Finanzdirector Herr kön. Rath Karl *Wolfrumb* hat seine Urlaubsreise bereits angetreten. In seiner Abwesenheit vertritt ihn Finanzrath Herr *Szikszay*. — Der Präsident des Landesverbandes der Tabaktrafikanten Herr Joh. *Jambrikovits* ist zum Kurgebrauch in Felsőzugó eingetroffen, von wo er nach vier Wochen zurückkehrt.

120 M. für eine Cigarre. Die teuersten Cigarren der ganzen Welt wurden bisher — so las man oft — für den König Eduard VII. von England und für einen der Barone Rothschild hergestellt. Wahre Wunderwerke der Fabrikation und aus dem erlesensten, edelsten Kraute geformt. Diese Cigarren kosteten nach den Versicherungen Eingeweihter ungefähr 20 M. das Stück, immerhin schon ein ganz netter Preis für einen recht flüchtigen Genuss. Doch dieser Preis erscheint einfach lächerlich niedrig, wenn man einer Kunde Glauben schenkt, die jetzt aus den Vereinigten Staaten, dem Lande der unbegrenzten Möglichkeiten, über den Ozean zu uns dringt. Das Syndikat der nordamerikanischen Pianofortefabrikanten hat, so lautet die Nachricht, aus irgendeinem Grunde dem Sprecher des Repräsentantenhauses der Union. Mr. Joseph Cannon, eine Aufmerksamkeit bereiten vollen, und da Mr. Cannon ein leidenschaftlicher Raucher ist, so beschloss man, ihm eine besonders schöne Cigarrensorte bereiten zu lassen. Also geschah es. Und die einzelne Cigarre dieser Sorte ist 30 Dollars, in deutschem Gelde also 120 M. wert! Wieviele solcher Cigarren Mr. Joseph Cannon als Präsent erhielt — darüber verlautet leider nichts.

Gute Eigenschaften des Tabakrauches. Dem Tabakrauch ist in letzter Zeit hinsichtlich seiner Wirkung auf die menschliche Gesundheit so viel Uebles nachgesagt worden, dass es als eine Forderung der Gerechtigkeit erscheint, auch einmal nach seinen guten Eigenschaften zu fragen. Es ist längst erwiesen und allgemein bekannt, dass das mässige Rauchen vielen einen grossen Genuss bereitet und durchaus keinen ungünstigen Einfluss auf die Gesundheit des Rauchers ausübt; dieses ändert sich jedoch beim übermässigen Rauchen, das, ebenso wie beim übermässigen Genuss von Alkohol, schädliche Folgen haben kann. — Da viele Bakterien zunächst durch die Atmungswege aufgenommen werden, so liegt es nahe, anzunehmen, dass der Tabakrauch mit ihnen in Berührung kommt und sie möglicherweise vernichtet. Um einer Beurteilung dieser Frage näher zu kommen, hat man neuerdings nach dieser Richtung hin Versuche angestellt, deren Ergebnisse jetzt bekannt werden. Zu diesem Zwecke wurden

einzelne Röhren mit verschiedenen Bakterien beschickt und dann unter besonderen Vorsichtsmassregeln der Wirkung von Tabakrauch ausgesetzt. Die Bazillen der Diphteritis zeigten sich dadurch merklich beeinflusst, indem sie zuweilen ihr Wachstum überhaupt einstellen, oder nur in geringem Grade fortzusetzen vermochten. Uebrigens wirkte der Rauch von trockenem Heu in diesem Falle ebenso wie Tabakrauch. Etwas geringer war die Beeinträchtigung von Typusbazillen, aber auch sie wurden durch den Rauch in ihrem Wachstum in erheblichem Grade behindert. Eine noch grössere Zähigkeit bewies der gemeine Bacillus coli. Bei der ungeheuren Verbreitung und Schädlichkeit der Eiterbazillen verdient es besonders hervorgehoben zu werden, dass gerade diese Keime durch Tabakrauch schwer geschädigt werden, so dass sie unter seinem Einfluss fast gar kein Wachstum zeigen. Im ganzen schliesst man aus diesen Beobachtungen, dass Tabakrauch im Munde sehr wahrscheinlich das Wachstum einer ganzen Reihe krankheitsregender Keime verhindert.

Die Tabakeinfuhr Spaniens wertete in den ersten beiden Monaten des laufenden Jahres mit 2,821.720 Pesetas gegen 3,275.528 Pesetas im gleichen Zeitraum des Vorjahres ist also um mehr als 12 Proz. gesunken. Man sieht auch daraus wieder, dass die derzeitige wirtschaftliche Depression international ist; denn der spa-

nische Rohtabakbezug, der völlig zu Lasten des staatlichen Monopols erfolgt, wird hinsichtlich seiner Höhe mittelbar natürlich auch durch die von der Wirtschaftslage abhängige Konsumbewegung im Volke bestimmt.

Die Cigarettenausfuhr Japans erreichte im ersten Vierteljahre 1908 einen Handelswert von 538.257 Yen gegen 424.378 Yen im gleichen Zeitraum des Vorjahres. Sie ist somit abermals beträchtlich gestiegen, was hauptsächlich auf die fortschreitende Japanisierung Koreas, der südlichen Mandschurei und der chinesischen Ostküste zurückzuführen ist.

Die Tabak- und Zigarettenausfuhr Russlands betrug, soweit sie nach den Ländern des übrigen Europa ging, in den beiden letzten Jahren nach Menge und Wert

Ausgeführt wurden:	1906 Menge	1907 Menge	1906 Rubel	1907 Rubel
Tabak (Menge in Pud)	527.000	402.000	2,581.000	1,725.000
Zigaretten (Mill. Stck.)	372.000	294.000	1,896.000	1.629.000
Zusammen im Werte (Rubel)			4,478.000	3,354.000

Im Jahre 1907 hat sich also der russische Zigarettenexport stark, der Tabakexport aber noch stärker vermindert. Hauptempfangsländer für russischen Waren dieser Art sind Deutschland, Dänemark und die skandinavischen Reiche (für Rohtabak auch England). Die übrigen Staatsgebiete sind meist durch Monopole der Einfuhr aus Russland verschlossen.

„BOURBON“

szivarkahüvelyek, az egyedüli hüvelyek, amely dohánynagyárusok és különlegességi raktárak részére ajánlható. A hüvelyüzletekben divatos verseny sajnos következménye, hogy a dohánynagyárusok és a különlegességi raktáraktulajdonosai már nem foglalkozhatnak haszonnal a hüvelyek elárulásával. Ezen visszás állapotra segitendő ily feltételek mellett, hozza forgalomba az Elster és Topf cég a „Bourbon“ szivarkahüvelyeket, amelyek az ideális versenyt kizárják. A „Bourbon“ hüvelyeket kitünő sikerrel vezette be már is több dohánynagyárusító, u. m. Hirsch Jakab budapesti továbbá az aradi, miskolci, brassói, segesvári, kassai, kolozsvári, szabadkai, prágai, brünni, olmüci, linci, innsbrucki stb. különlegességi árudák. Elster és Topf lemergi cég kívánatra szivesen szolgál mintákkal és ürlapokkal, melyekből a dohánynagy- és különlegességi árudák részére biztosított előnyök megtudhatók.

Mindenütt kapható!!

Legjobb a

Kardos

≡ svéd gyújtó. ≡

≡

Legjobb a

Germán

és

Krokodil

rózsaszalon-gyújtó.

Mindenütt kapható!!